

SOSIALURIN

Blaðstjórn:

Vilhjalmur Johannessen,
Fyrirbils ábyrgðarstjóri,
tlf. 5 5873, Klaksvík

Prentastaður:

Prentsmiðjan á Heygsbreyt
tlf. 1 1820
Tórshavn

Tað er ikki loyvt at avfotografra lýsingar og myndir úr SOSIAL-
INUM til nýtslu í øðrum bløðum uttan loyvi frá ábyrgðarblaðstj.

Persónligt frælsi

TAÐ EITUR so vakurt, at vit eru fri og fræls menniskjur, at rættur okkara til at hugsa, tala og skriva, er skrásettur í grundlógini, men nakað heilt annað er, um umstøðurnar í samfelagnum annars, eru soleiðis háttaðar, at hin einstaki hevur møguleika fyri at gera brúk av hesum rætti.

JAVNAÐARFLOKKSINS stevna er, sum tað eisini stendur á fyrstu síðu í hesum blaði, at virka fyri frælsi, javnað og bróðurskapi. Av og á fær ein hug til at meta um, annaðhvørt nakað er fingið av skafti, ella ikki.

TANN TÍÐ VAR, tá hitt persónliga frælsi í so stóran mun var kser, at menn ikki torðu at seta atfinningar fram móti ávísam politiskum flokki, við kristna navni sínum undir, og komst hetta av, at menn ræddust avleiðingarnar sum stóðust av, at skriva ímóti einum ávísam politiskum flokki, ella monnu múr hesum flokki.

ARBEIDSLOYSI og skipatrot. Nakrir fáir stórmenn — teir flestu úr sama politiska flokki — áttu tey skip, ið vóru, og somuleiðis áttu hesir tey arbeiðsplássir talan kundi verða um at vinna nakrar krónur á. Biðlistarnir yvir menn sum sóktu sær hyru við skipum hjá hesum útgerðarmonnum vóru óendaliga langir. Soleiðis vóru umstøðurnar í samfelagnum við til at skerja tað persónliga frælsi.

SETTI TÚ atfinningar fram móti flokki teirra — sum høvdu buktina og báðar endarnar í vinnulivinum — so kundi tú vera visur í, at tú vart umlopin á biðlistanum og gekk morgun aftaná morgun á arbeiðsplássið uttan at fáa arbeiði.

SO LOYVIR Knút Wang ser í Dagblaðnum at undrast á, hví so nógvar anonymar greinar hava verið í SOSIALINUM gjøgnum tíðirnar. Tað skal sláast fast, at teir javnaðarmenn vóru, sum torðu at siga sína hugsan alment, men tað skal samstundis sláast fast, at hesir fingi eisini at kenna sviðan av hesum.

MEN NÚ er øðrvisi — tað dugir sjálvt Knút Wang at siggja — og hvat er so orsøkin? Knút Wang sigur, at tað í so máta er munandi betri undir nýggja blaðstjóranum á SOSIALINUM. Okkum tykir, at Knút Wang als ikki dugir at siggja hina veruligu orsøkina til batan. Nevnliga hana, at Javnaðarflokkurin, síðani hann fekk ávirkan á landsins stýri hevur broytt umstøðurnar í samfelagnum í so stóran mun, at tað í dag í nógvi størri mun enn nakratíð fyrr kann sigast, at í Føroyum er persónligt frælsi.

Teir teljast ikki ímillum royndar politikkarar og álvaramenn

Tá samráðingarúrslitið við felagsmarknaðin í vár varð til viðgerðar á tingi, endaði viðgerðin við, at eitt uppskot frá meirilutanum í marknaðarnevndini varð samtykt. Hetta uppskot var í trimum punktum. Fyri tað fyrsta varð samtykt, at tingið góðtekur samráðingarúrslitið, fyri tað næsta varð álagt landsstýrinum í umhugsunartíðini at geva tinginum allar upplýsingar, sum kunnu hava týðning fyri foroyksu stóðutakanina og fyri tað triðja, at um lógtíngið til sína tíð samtykkir, at Føroyar skulu gerast limir í felagsmarknaðinum, so skal henda ting-

samtykt út til bindandi fólkaatkvøðu.

Áðrenn atkvøðugreiðslan fór fram í hesum máli, gjørdi tingformaðurin av, í samráð við formannin í marknaðarnevndini, at atkvøðast skuldi um øll trý punktini undir einum. Hetta forði til drúgt tjak í tingsalningum ímillum Hákon Djurhuus og megin og sangongumenn hinu megin. Hákon Djurhuus kravdi, at atkvøðast skuldi um hvørt punkt fyri seg, tí fólkaflokkurin vildi ikki atvøða fyri punkt 1 og 2, men bert fyri punkt 3, ið snúði seg um fólkaatkvøðuna. Hetta var ein sera margháttlig stóðutakan, tí um punkt 1, sum góðtekur samráð-

Dagbókin

Útróðrarbáturin Eystfelli, sum nólsoyingar hava átt, er seldur til Eiðis. Tað eru Poul Hansen (í Andrasstovu), Óli Egilstro og bróðurnir Jógvn, Hans, Egil og Jákup Joensen, allir av Eiði, sum hava keypt bátin, ið fermir um 60 tons. Eystfelli verður umvældur í lötuni, og liggur keypspeningurin um 300.000 kr. Báturin verður handaður nýggju eigarinum um mánaðarskiftið okt.—nov.

Varðin, Svananes og aðrir trolbátar, leggja nú um til linuveiðu. Svananes skal róga út av Eiði í vetur.

Árliga eydnuhjólssólan hjá Klaksvíkar Sjómansheimi verður 9., 10. og 11. november.

Klaksvíkar Húsmøðrafelag hevur eydnuhjul á Klaksvíkar Sjómansheimi 20. og 21. oktober.

Silvurbrúðleyp. Í dag kunnu hjúnini Elinborg og Sigmund Joensen halda silvurbrúðleyp. Addressa er: Tåregårdsvej 29, Ballerup.

Norðaldan kom á Klaksvík fyrrkvøldið fullfermd. Teir hava roynt við New Foundland.

Sjómanskvinnuringurin í Havn kemur saman á Sjómansheiminum í kvøld kl. 20.

V4. Í V4-spælinum seinasta leygarkvøld, vórðu hesi töl tikin: 0, 20, 22, 25, 26, 34, 35, 37, 45, 47, 60, 73, 83, 84, 94 og 96.

Vinningurin hesa ferð varð 9.900 kr. og ein vinnari, ið var úr Froðba. Eykavinningar vóru ongir.

ingarúrslitið ikki varð samtykt, so var eisini grundlagið fyri at samtykkja punkt 3 burturi. Tað er sjálvsagt, at fall punkt eitt, so fall eisini alt málið burturi. Tí var tað ein ólogisk, negativ, ábyrgðarleys og bart út sagt ein láturlig og margháttlig stóða, sum fólkaflokkurin við Hákonu Djurhuusi á odda, tí hesum máli.

Men tað allar stuttligasta í hesum máli hoyrdu vit í útvarpinum næstseinasta mánaðskvøld. Har undirstrikaði Hákon Djurhuus fyrst týðningin av, at vit ikki luttóku í donsku fólkaatkvøðuni, og eru vit eisini fullkomuliga samdir við Hákonu Djurhuusi í tí, men so skoytti hann upp: »At royndir politikkarar og álvaramenn sóu longu frá byrjanini av, at vit áttu at hava okkara egnu fólkaatkvøðu, og tibeit eydnadist hetta.« Hetta ljóðar sera vakurt, ikki minst, tá tað verður sagt av einum manni sum Hákonu Djurhuusi, men vit kunnu ikki lata vera við at minna á, og tað eigur at undirstrikast við reyðum, at við hesum hevur Hákonu Djurhuusi í útvarpinum fyrri øllum føroyingum víttad, at hvørki hann ella nakar fólkaflokkssmaður á tingi teljast ímillum »royndar politikkarar og álvaramenn«, tí sum vist omanfyri, so atkvøddi hvørki hann sjálvur, ella nakar av partamonnum hansara fyri, at bindandi sjálvsstøðg føroysk fólkaatkvøða skal haldist. Sum Knút Wang plagar at taka til: So vita vit tað.

SJÓMAÐURIN 3. árgangur nr. 2

ER NÚ AT FÁA Í BOKABØÐUM OG KIOSKUM

Innihaldið er fjølbroytt, sum vant:

- »Høgur ella lágur sólárgangur«
- »Nútímanas bátagerð í Kaldbak«
- »Dálkingarstevna í Reykjavík«
- »Laksur og laksaveiðar«
- »Úr savni Robert Joensens«
- »Gasspreinging«
- »Nakrir spurningar í sambandi við hinar minkandi fiskastovnamar«
- »Próvtøka fyri kokkar«
- »Próvtøka á Føroya Sjómansskúla«

SJÓMAÐURIN nr. 3 er nú í gerð, eisini við nógvum lesiverdum tilfari. Streymtalvan hjá Fischer Heinesen, fyri 1973, verður í hesum blaði.

Rætting

Tórshavn d. 7.10.-72

I et nr. av SOSIALURIN udkommet d.d., hvori man refererer mødet i Føroya Læknafelag om alkoholisme, forekommer der en del meningsforstyrrende fejl, desværre.

1) De 70 alkoholister har i perioden 1. nov. -69 til 1. april -72 været indlagt på alle færøske sygehuse, ialt 126 gange (1500 dage). Af disse har 40 alkoholister været indlagt på Statshospitalet ialt 72 gange (1080 dage). Af alle mandlige indlagte på Statshospitalet overhovedet

var knap 30% iøvrigt alkoholister.

2) Indlagte alkoholister på Færøerne pr. 100.000 indb. er 130 årligt i Danmark 57 årligt.

Det er bemærkelsesværdigt, hvor lidt man fik ud af overlæge Arni Olsens ellers så fyldige indlæg, men ellers er debatten sagligt og sobert refereret.

De under pkt. 1) og 2) fremhævede ord/tal er trykt forkert i avisen.

Med venlig hilsen.

Leif Knudsen, lækni,
Íslandsvegur,
3800 Tórshavn

Landbúnaðurin

Ísáðingin

Sambært uppperðina fyri 1970/71 og fyri tey tvey undanfarnu árin, so sær tað út til at kvídningsprosent er avtakandi: í 1968/69 var kvídnings % 68,8 í 1969/70 var kvídnings % 67,1 í 1970/71 var kvídnings % 65,2

Tað er torført at siga hvørjum henda lækking í kvídnings % stendst av.

Tað er júst tvey ár síðan vit fóru at brúka sáð, ið er fryst í stráum. Møguliga er hetta sáð meira víðbrekið undir tíðin ingini enn sáð í ampullum var.

Orsøkin má finnast og brekkin rættast, og hetta kemur at verða roynt í hesum ári.

Annars er um ísáðingina at siga, tað sama, sum fleiri ferðir er sagt áður, at skulu kýrnar kvídnast væl, er sjálvsagt neyðugt at gjølla verður ansað eftir nær tær eru til tarvs, og at tá kúgvín er ísádd, so verður ansað eftir nær, ið riðið er av.

Um kúgvín er ísádd so er heldur ikki at gloyma at hyggja eftir henni aftur um 3 vikur og síðani um 6 vikur.

Tað skal í hesum sambandi verða rátt til at menn fáa sær fjóstalvur, eina til hvorja kúgv og ungneyt, og heingja talvurnar upp. (Talvurnar kunnu t. d.

fáast frá Royndarstöðini og kosta kr. 4,50 pr. stk.)

Á talvurnar kant, umframt mangt annað kúnna viðvíkingandi, skrivast nær kúgvín seinast var ísádd nær hon kann ventast at verða til tarvs aftur, nær kúgvín hevur bløtt.

Síðani ber eisini til at seta uppá nær tíð er at hyggja eftir, um kúgvín bjóðar ser til ella ikki 3 vikur eftir ísáðing.

(Úr ársfrágreiðingini hjá Royndarstöðini í Hoyvík)

Partapeningur Sjóvinnubankans uppskrivaður

Upprunaligi partapeningur Sjóvinnubankans, sum varð tekið á 1932, var 300.000 kr., men varð partapeningur tekið á 1950, og kom upp á eina miljón. Hesin peningur varð niðurskrivaður, aftaná at bankin varð komin í trupulleikar.

Á eykaðalfundi bankans seinasta friggjadag, sum var 40 ára dagurin, síðan bankin varð stovnaður, varð samtykt at hækka partapeningin. Hann er nú 6,4 milj. kr. Eftir samtyktini, sum gjørd varð, fáa partabrovin fult vinningsbyti, sum fyri seinasta ár var 8 pst.